

Ku vu ya Israel hi le vukhumbini

2008-08-04.

1.

Wa amukela eka nongonoko wa hina wa Bibe le lowu vuriwaka Rivoningo ra matilo. Leyi i dyondzo ya vu 26 leyi vula vulaka hi ku vuya ka va Israel evukhumbini.

2.

Xana u tshama u yingisela hi mahungu lawa ya nongonako lowo? Loko u tiyingiserile u ta tiva leswaku hi vulavurile hi va Israele, lava va yeke emahlweni va dyohela Xikwembu. Hi ku hetelela Xikwembu a xi boheka ku va nyiketa emavokweni ya hosi ya tihanyi, leyi vitaniwaka Nebukadnetsara. A hohlote makhokholo ya rirhamgu ra munti wa vona wa Yerusalema e hindzimuxela ni tempele. A teka ni swibya hinkwaswo swa nsuku leswi a swi tirha e tempeleni. Naswona a teka vanhu lavo tala etikweni a va yisa evukhumbini. A va susa etikweni ra vona, a ya va hlengeleta hi swi tlawana ematikweni hinkwawo. A a lava leswaku va va van'wana va vanhu va yena leswaku va nga ha theleli etikweni ra vona.

3.

Kambe Xikwembu a xi ri ni makungu ni tiko ra xona ra Israele, tani hikuva xi ri hlawurile. Leswo swi fana ni mutswari la nga ni vana lavo biha, mutswari a nga va khatisa, kambe anga vatshiki. Vatswari va xiviri va swi tiva leswaku siku rin'wana vana va vona lavo hiha va nga hundzuka vanene. Naswona a ku na mutswari loyi loko n'wana wa yena a hoxile a tsakaka loko a twa leswaku a khatisiwe hi munhu un'wana. Xikwembu xi tirha tano, minkarhi hinkwayo xi lava ku va vu yisela eka xona. Xikwembu na swona a xi rivalanga xitshembiso lexi xi nga xi endla na Abraham, Isaka, Yakobo na Davita xi va shembisile leswaku vatukulu-xinguwe va vona va ta va evukhumbini kambe va ta tlhela va vuya. Xikwembu na swona hi N'wana wa xona Yesu Kriste, a xi lava leswaku a velekiwa eka rixaka leri ra va Israele. Ku suka eka Yesu Kriste tiko rolero a ri ta vitaniwa vakriste lava nga ta velekiwa va tata misava. Kambe loko va Israele va ri evukhumbini ku ringana 70 wa malembe, Xikwembu xi vulavurile na Hosi Korexe mayelano na vona.

4.

Swoswi hi ta dyondza ebukwini ya Ezra 1: 1 – 11:

1.Hi lembe ro sungula ra ku fuma ka Korexe hosi ya Vaperesi, Hosi Xikwembu xi hetisisa marito ya xona lama vuriweke hi muprofeta Yeremiya, xi nyika Korexe miehleketo yo veka nawu ematikweni ya yena hinkwawo, wu tlhela wu tsariwa kunene; nawu wa kona hi lowu: 2."Mina Korexe hosi ya Vaperesi, ndzi vurisa sweswo ndzi ri: Hosi, Xikwembu xa le matilweni, xi ndzi vekile ku va hosi ya matiko hinkwawo laha misaveni, kutani xi ndzi lerisile ku xi akela yindlu le Yerusalema, etikweni ra Yuda. 3.Vanhu va xona hinkwawo lava nga xikarhi ka n'wina, a va tlhelele eYerusalema etikweni ra Yuda, kutani Xikwembu xi va na vona. A va ye va ya aka hi vuntshwa yindlu ya Hosi Xikwembu xa Israele, xi nga Xikwembu xa vona lexi nga kwale Yerusalema. 4.Etindhawini hinkwato, vanhu lava tshamaka ni maselela ya va ka Yuda, va fanele ku va pfuna hi silivhere, ni nsuku, ni swibya, ni swifuwo, ehandle ka tinyiko leti va ti humesaka hi ku titwa, va ti humesela yindlu ya Xikwembu xa le Yerusalema." 5.Kutani varhangeri va mindyangu ya va ka Yuda ni va ka Benjamini, swin'we ni vaprasta, ni Valevhi, ni vanhu hinkwawo lava Xikwembu xi khumbeke timbilu ta vona, va tlhelela eYerusalema ku ya aka yindlu ya Hosi Xikwembu hi vuntshwa. 6.Vanhu hinkwawo lava va ka Yuda a va akile exikarhi ka vona, va va pfunile hi ku va nyika swibya swa silivhere ni swa nsuku, ni swingolongondzwana swin'wana, ni swifuwo, ni swilo swin'wana swa nkoka, ehandle ka tinyiko hinkwato leti munhu a ngo ti humesa hi ku titwa. 7.Hosi Korexe yena, u humesile swingolongondzwana swa yindlu ya Hosi Xikwembu, leswi Nebukadnetsara a a swi tekile eYerusalema a ya swi veka endlwini ya swikwembu swa yena. 8.Swilo leswi, Korexe hosi ya Vaperesi u swi humesile a swi veka emavokweni ya Mitiredata, muhlayisi wa xuma. Kutani Mitiredata a swi teka, a swi hlaya, a swi hundzisela eka Xexebasara, ndhuna ya va ka Yuda. 9.Mintsengo ya swingolongondzwana swa kona, hi leyi: Minkambana ya nsuku ya 30, ni minkambana ya silvhere ya 1000, ni swibya swa tinxaka-xaka swa 20, 10 ni tindyelo ta nsuku ta 30, ni tindyelo ta silivhere ta 410, ni swibya swin'wana swa 1000; 11.swingolongondzwana hinkwaswo swa nsuku ni swa silivhere, a swi ri 5400. Xexebasara u fambile na swona, siku Vayuda va humeke evukhumbini eBabilona, va tlhelela eYerusalema.

Xana a swi sasekanga leswaku Xikwembu xinga hlayisa nhundzu ni swibya swa tempele hi malembe ya 70 xana?

5.

Va hlwerile ngopfu, va xanisiwa eBabilona, kambe van'wana va tlhelerile eYerusalema. Endzhaku ka 70 wa malembe, Vaisraele lava a va tshamisekile etindhawini leti a va nyikiwile tona eBabilona. A va akile tiyindlo, va va xava masimu va rima ka wona. Hinkwaswo leswo a swi fanele ku swi nyikela kutani va tlhelela etikweni ra vona leri a ri ri rhumbi. Ava fanele ku sungula hansi hinkwaswo. Kutani, a vanhu lava nga tlhelela eYerusalema I vanhu lava a va teke xibiho naswona hi lava a va rhandza Hosi Xikwembu. Lavo tala va vona a va fanele ku famba hi milenge swin'we na vana va vona, hikuva a a nga ri hinkwawo lava a va ri na timbongolo, ti hanci kumbe makamela leswaku va gada, a swifuwo leswi hi swona a va swi tirhisa ku rhwala tinhundzu. Ku tlhelele vanhu vo ringana 42360 wa vona eYerusalema lava a va rhandza Xikwembu ku tlula swilo swa vona. Van'wana va vona va nyikelile nsuku na silivhere leswaku swi pfunu ku aka tempele ya Hosi.

6.

A xiloxo sungula lexi vanga xi endla loko va fikile eYerusalem, va akele altari Xikwembu. E altarini a va hisela kona swifuwo ni swihari magandzelo hi kuya hi leswi a swi lerisiwile e ritweni ra Xikwembu. A va endla leswi rin'wana siku na rin'wana, ku komba vudyelwani bya vona ni Xikwembu.

7.

A va sungulanga hi ku aka tempele hikuva a va nga ri na swo aka hi swona. Kutani va kombele ni ku hlawula vanhu leswaku vatla switina eka maribye lamakulu ni ku tsema swigodo leswaku va endla swikefula (switatarhi). Hi ku hantlisa swi tirhiso swa ku aka a swi ya swi tala leswaku va ta sungula ku tirha.

A hi hlayeni eka Ezra 3:9-13:

Vatirhi endlwini ya Xikwembu a va languteriwa hi Yexuwa ni vana va yena ni va ka vona, na Kadimiele ni vana va yena, va nga va ka Hodavhiya, kun'we ni va ka Henadada ni vana va vona maxaka ya vona, va nga Valevhi. 10.Kuteloko vaaki va cela masungulo ya Tempele ya Hosi Xikwembu, vaprasta va ta va ambele swa vuprista, va khomile ni timhalamhala, valevhi, va nga va ka Asafa, va ta va khomile swiphambati swa nsimbhi, hinkwavo va dzunisa Hosi Xikwembu, hilaha Davhida hosi ya Israele a leriseke hakona; 11.kutani va yimbelela va ri karhi va hlavelelana, va dzunisa Hosi Xikwembu ni ku xi nkhenza, va ku: :Hosi Xikwembu xi lulamile, hikuva tintswalo ta xona eka Vaisraele hi leti nga heriki." Vanhu hinkwavo va tlakusa rito va dzunisa Hosi Xikwembu hikwalaho ka masungulo lama endlweke ya yindlu ya xona. 12.Kambe vaprasta lavo tala, ni Valevhi, ni varhangeri va mindyangu, ni vakulukumba lava voneke yindlu leyo sungula, va tlhava mukhosi, loko va vona ku ceriwa ka masungulo ya Tempele leyintshwa, hambileswi van'wana a va ri karhi va ba huwa ya ntsako, 13.kutani munhu a a nga koti ku hambanyisa huwa ya lava tsakeke ni ya lava tilaka, hikuva a va ba huwa leyikulu leyi a yi twala kule swinene.

8.

Ina hinkwavo a va rila ni ku tsaka loko va vona masungulo ya Tempele se mari kona. A va rilela yini? Vanhu lavantshwa a va tsaka hi kuva a vanga se vona Tempele ya Xikwembu xa ntiyiso yi akiwa, ntsena a vo tiva ti tempele ta swikwembu swa misava leyi hi mukhuva wolowo, a swi va tsakisa. Kambe va rixaka ra khale, lava nga vona ku akiwa ka Tempele hi Hosi Solomoni yi rhendzeriwile hi nsuku handle ni le ndzeni, a va rila hikuva a va hleketa hinkwaswo leswi va lahlekeleke hi kwalaho ka ku gandzelo swifaniso swa swikwembu swa hava. Na swona a va swi tiva leswaku hambiloko vo aka leyi a yi nga ta fana ni leyo sungula.

9.

Kambe na swona sathana a a ri ku languteni loko masungulo ma akiwa. A swi vengile sweswo hikuva wa swi venga ku vona vanhu lava gandzelaka Xikwembu ni ku vona ntirho wa xona wu humelela. A nonohisa timbilu ta ti hosi ta misava leswaku na vona va pfukela ntirho wa Hosi. Va tsala papila va tsalela hosi leyi nga pfala loyi a a fuma, loyi a nga vca ntshunxa ku ta aka tempele, va vula leswaku Mayuda lawa maku pfukela, naswona amalavi ku humesa ndzuvo.

Kutani Hosi yi hlamula papila yi ku vuako lebyo bya tempele byi fanele ku yima hi ku handlisa, Vuako byi yima ku fika lembe ra vumbirhi ra ku fuma ka hosi leyi landzelaka leyi a va ku I Dariusi.

10.

Loko Xikwemvu xi vonile leswaku vanhu va xona a va ha khataleli ku aka. Xirhumela muProfeta eka vona. Muprofeta loyi a a vuriwa ku I Hagayi, kutani a vule leswi eka vona:

Hagayi 1:2, 4-8:

2. leri humeke eka Hosi ya matimba hinkwawo, hi leri nge: "Vanhu lava va vula leswaku a hi wona nkarhi wo ta va ta pfluxa yindlu ya mina.

4. 'Xana lowu hi wona nkarhi wa n'wina wa ku tshama etindlwini ta n'wina ta malwangu ya nkoka xana, leswi yindlu leyi ya mina yi nga rhumbi ntsena ke?" 5.Hikokwalaho, mina Hosi ya matimba hinkwawo ndzi ri, tikabeni mi yiysisisa leswi humelelaka evuton 'wini bya n'wina. 6.Mi byarile ngopfu, kambe mi tshovele switsongo. Ku dya ma dya, kambe a mi xurhi. Ku nwa ma nwa, kambe a mi kolwi. Ku ambala ma ambala, kambe ni un'we wa n'wina a nga kufumeli. Naswona, mutirhi loko a hola, u holela exinkwamaneni lexi boxekeke. 7."Hikokwalaho, mina Hosi ya matimba hinkwawo ndzi vurisa sweswo ndzi ri, tikambeni mi xiysisisa leswi humelelaka evotin 'wini bya n'wina. 8.Khandziyani ntshava, mi ya rhwala timhandze, mi ta pfluxa yindlu ya mina, kutani ndzi ta tsaka ha yona, ni ku komba ku dzuneka ka mina eka yona; ndzi vula sweswo mina Hosi.

Dyondza Hagayi 1:14:

14.Kavaloko Hosi Xikwembu xi pfluxa moya wa Zerubabele ndhunankulu ya tiko ra Yuda n'wana Salatiele, ni moya wa Yoxuwa muprista lonkulu n'wana Yoxafati, xi pfluxa ni moya wa lava vuyeke hi le vukhumbini. Va hlengeletana, va sungula ntirho wo pfluxa yindlu ya Hosi ya matimba hinkwawo, Xikwembu xa vona.

11.

Kambe Xikwembu a xi va sindzisanga eku loloheni ka vona, kambe na swona xi va khutazile.

Hi hlaya eka Hagayi 2: 1 – 9:

1.Hi siku ra 21 ra n'hwetlwa ya vu-7 elembeni ra Xiyda, muprofeta Hagayi a rhwexiwa rito ra Hosi Xikwembu leri nge: 2."Yana u ya vulavula na Zerubabele ndhunankulu ya tiko ra Yuda n'wana Salatiele, na Yoxuwa muprista lonkulu n'wana Yosadaki, kun'we ni ntlawa wa lava vuyeke hi le vukhumbibi, u va vutisa u ku: 3,"Xana wa ha ri kona exikarhi ka n'wina munhu loyi a voneke yindlyu leyi eku sunguleni loko ya ha sasekile xana? Mi yi vonisa ku yini sweswi xana? Xana a mi yi voni leswaku a yi ha ri nchumu ke? 4.Kambe, hambiswiritano, tiya nhlana wena Zerubabele, ku vula mina Hosi. Tiya nhlana wena Yoxuwa muprista

lonkulu n'wana Yosadaki. Na n'wina vaaki va tiko hinkwenu, tiyani nhlana; ndzi vula sweswo, mina Hosi. Tirhani, hikuva ndzi na n'wina, ku vula mina Hosi ya matimba hinkwawo. 5.(tshembiso lexi ndzi tiboheke ha xona eka n'wina loko mi huma etikweni ra Egipta, xa ha tiyile, naswona) Moya wa mina wu tshama na n'wina: Mi nga chavi nchumu: 6.Mina Hosi ya matimba hinkwawo ndzi vurisa sweswo ndzi ri, ku nga ri khale, ndzi ta tsekatekisa tilo ni misava, elwandle ni laha ku omeke. 7.Ndzi ta tsekatekisa ni tinxaka hinkwato ta vanhu, kutani mfuwo wa tinxaka leti hinkwato wu ta nghena haleno; ndzi ta tata yindlu ya mina hi rifuwo, ku vula mina Hosi ya matimba hinkwawo. 8.Silivhere i ya mina, ni nsuku i wa mina; ndzi vula sweswo, mina Hosi ya matimba hinkwawo. 9.Ku dzuneka ka yindlu leyi sweswi ku ta tlula ku dzuneka ka leyo sungula, ku vula mina Hosi ya matimba hinkwawo. Emutini lowu, ndzi ta simeka ku rhula loku hetisekeke evahwini; ndzi vula sweswo, mina Hosi ya matimba hinkwawo.”

12.

Xikwembu xi hlayisisle marito lawa xi endlele leswaku Hosi Dariosi a va ntxhunsa ku yisa emahlweni ni vuako. Na swona a veke xiyandla eka ku aka, naswona vaprista ni valevhi a va nga hakeli ndzuvo. Hi ku tirha ka Xikwembu embilwini ya Hosi leyi ni le mbilwini ya vanhu va xona, Tempele yi ve leyi akiweke yi helela eka lembe ra vu 6 ra ku fuma ka hosi Dariosi. Naswona yi khanguriwile hinkhuvo lowukulu na ntsako lowu kulu.

13.

Ndzhaku ka malembe yo karhi hi loko Xikwembu xi rhumela wa nuna unwana la vuriwaka ku I Nehemia a ta hi le Babilona. A vuyile a ta aka rirhangu ra Yerusalema leswaku vanhu va ti kuma va hlayisekile kona eka valala va vona. Leswi nga humelela hi leswaku a va rhandzeriwile hi vanhu lavo fuwa ngopfu. Rirhangu hinkwarhu rikumekile ri hela xipimo xa 52 wa masiku. Swoswi vanhu va xona vanga ba mavoko va khensa Xikwembu hi ku tsaka leswi xi nga va nyika ku hlula eka valala va vona.

14.

Xana Xokwembu xi lava ku hi dyondzisa yini eka matsalwa lawa? Xo sungula hi leswaku Xikwembu xi ta humelerisa makungu yta xona ku ya emahlweni. A xi lava leswaku vanhu va xona hi voxo va pfluxa tiko ra Israel ni ku va nyika tiko leringa ra vona ni Tempele ya vona, ni mi lawu ya vona ni vaprista ni ndlela leyi a va ta hisa magandzelo ha yona. Loko va xi dyohela a xi va nyiketa va x evukhumbini va ya xaniseka. Kambe xi va tlherisisle va vuyela ematikweni, ya vona na kuva va pfluxa Tempele ya vugandzeri. Hakuvene Xikwembu i Xikwembu xa matimba hinkwawo, xi le henhla ka hinkwerhu anga kona a nga yimaka endleleni ya xona.

15.

Xilo xa vumbirhi xa lisima lexi nga xi dyondzaka eka masiku ya hina namuntlha, Xikwembu a xi nga ha ta ya emahlweni xi tshama etindlwini leti akiweke hi mavoko ya vanhu. Loko Xikwembu xi rhumelile nwana wa xona Yesu ku ta fa exihambanwini xi endle hinkwaswo hi vunpswha. Kambe swoswi loko hi aka vuako ku va hi hlengeletana kona papa ra xona ari ku ta tata. Vuako lebyi hi byi akaka I bya hina ku va hi sirheleleka eka timpfula, mumu ni

xirhami. Emasikwini ya hina ya namuntlha Xikwembu xi lava leswaku hina hi va Tempele ya xona hi mirhi wa hina. A xi hi funengeti tinhloko hi papa ra xona kambe xi tata timbilu ta hina hi moya lowo kwentsima I moya wa xona lowu hundzu laka vutomi bya hina wu komba leswi hi nga hi xiswona endzeni. Xikwembu a xi tsakisiwi hi Tempele leyi aki weke kambe xi lava madzana-dzana ya vanhu lava endlaka Tempele ya xona. A xi tsakisiwi hi ti Tempele leti aki weke hi nsuku ematlhelo ya tona, kambe hi vanhu lava teleke hi swiendlo leswinene, swi endlo swa nsuku hi vanhu lava hi rhendzeleke. Matsalwa manwana eka Testamente le yinpswha ma komba leswaku hina hi Tempele manwana mari hi vuako bya maribye ya Tempele ya Hosi yingisela leswi landzelaka:

I Vakorinto 3:16:

Xana a mi tivi leswaku mi tempele ya Xikwembu ni leswaku Moya wa Xikwembu wu akile eka n'wina xana?

I Petro 2:5:

5. Kutani, ku fana ni maribye lama hanyaka, na n'wina mi fanele ku akiwa mi endla yindlu ya moya, leswaku mi ta va vaprista lava hlawulekeke, mi humesa magandzelo ya moya lama amukelekaka eka Xikwembu ha Yesu Kriste.

Murhandziwa mu yingiseri xana u nyiketile vutomi bya wena eka Yesu xana leswaku moya wa xona u tshama eka wena ke? Xana unga vula leswaku wena u tempele ya Xikwembu? Kumbe vutomi bya wena i marhumbi, kumbe u le ku txhakiseni ka tempele ya wena hi ku yi ta ta hi ku nzaha ku nwa kumbe ku nyiketa mirhi wa wena e vuoswini? Xana vutomi bya wena i xitini lexi akaka tempele ya Xikwembu, laha u rhendze riweke hi swi tini swinwana ke, vana vanwana va Xikwembu, manwana malandza ya Yesu va dyondzisiwa. Kumbe wo va xitina xi thyaka lexi landzeriwaka hi switina swin'wana swa thyaka ke? Kumbe xana sathana a tirhisile vutomi bya wena ku aka kuva ndhawu yo txhela nsila ni vadyondzisiwa va yena. Yesu a lava ku pfuxeta tempele ya wena ku kota leswi ku nga pfuxetiwa tempele ya va Israel. Xi lava ku ku endla xitina xa nsuku etempeleni ya xona, hikwalaho ka yini unga khongeli swoswi u nyiketa vutomi bya wena eka yena?

//////////